

**SARDAR PATEL UNIVERSITY
MA (IV Semester) EXAMINATION**

2012

Monday, 16th April

3 to 6 pm

ECONOMICS

PA04CECO01 : ECONOMICS OF DEVELOPMENT AND PLANNING

- Note:** 1. Attempt all questions.
2. Q.1 = 10 marks.
3. Q.2 to Q.5 carry equal marks (15) .

Total Marks: 70

Q.1 Fill in the blanks.

1. According to Rostev, in process of economic development the third stage is _____. [10]
  1. The stage of the high Mass of Consumption
  2. The stage of Take-off
  3. Self-sustaining stage
2. There are mainly _____ conditions Take-off stage.
  1. one   2. Two   3. Three
3. In the arrangement for stable growth _____ stream is seen in wide form.
  1. Perfect Competition   2. Monopoly
  3. Monopolistic Competition
4. _____ inspired stable economic development is necessary.
  1. Saving   2. Demand   3. Supply
5. According to Harod, the stability in _____ economy is achieved.
  1. Stable   2. Dynamic   3. Instable
6. When there is $G > G_w$, then there _____ occurs in economy.
  1. Inflation   2. Recession   3. Stable of Prince line
7. Libenstern has shown _____ inspirations.
  1. One   2. Two   3. Three
8. According to Libenstern, _____ is the standard using which the present national income growth can't be decided.
  1. Demand   2. Population   3. Per Capita Income
9. Prof. Mahammad Yunus was a native of _____.
  1. Indian   2. Pakistan   3. Bangladesh
10. When there exists total employment in economy and income of people and national income is at high level, this period is called _____.
  1. Golden-age   2. Ideal-age   3. Imaginary-age

- Q.2 Critically examine the arguments for stable development of economy given for developing country like India. [15]

OR

Q.2 Discuss in your own words the thoughts of Mohammad Yunus for economic development.

Q.3 Write a critical note on the model for economic development given by Harod-Domar. [15]

OR

Q.3 Explain critically the Principles of golden age of economic development.

Q.4 Present the stages given by Rostev on economic growth ? Do you agree with him in terms of his index ? Give suitable reason. [15]

OR

Q.4 Discuss in detail the Libenstern's critical Minimum Effort Theory.

Q.5 Discuss the problems of economics growth for mix-economy with reference to India. [15]

OR

Q.5 Write critically on Regional instability and international instability.

ગુજરાતી તરજૂમો

નોંધ: ૧. દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

૨. પ્રશ્ન-૧ = ૧૦ ગુણ

૩. પ્રશ્ન-૨ થી પ્રશ્ન-૫ પ્રશ્નના ગુણ સરખા (૧૫) છે.

કુલ ગુણ: ૭૦

પ્ર.૧ ખાલી જગ્યા પૂરો. (૧૦)

૧. રોસ્ટેવ (Rostev)ના મતે આર્થિક વિકાસની પ્રક્રિયામાં ત્રીજો તબક્કો એ ..... નો તબક્કો હોય છે.

૧. ઉચ્ચ વપરાશ ધોરણનો તબક્કો

૨. પ્રચાલનો તબક્કો

૩. સ્વયંવિકાસનો તબક્કો

૨. ઉદ્ભવના તબક્કા માટે મુખ્યત્વે ..... શરતોનું પાલન થવું અનિવાર્ય છે.

૧. એક

૨. બે

૩. ત્રણ

૩. સમતોલ વિકાસની વ્યૂહરચનામાં ..... પ્રવાહ વિશાળ સ્વરૂપે જોવા મળે છે.

૧. પૂર્ણ હરિક્ષાઈ

૨. ઈજારો

૩. ઈજારાયુક્ત હરિક્ષાઈ.

૪. .... પ્રેરિત સમતોલ આર્થિક વિકાસ જરૂરી છે.

૧. બચત

૨. માંગ

૩. પૂરવઠો

૫. હેરોડના મતે ..... અર્થતંત્રમાં સમતુલા મેળવી શકાય છે.

૧. સ્થિર

૨. ગતિશીલ

૩. અસ્થિર

૬. જ્યારે $G > G_w$ હશે ત્યારે અર્થતંત્રમાં ..... થાય છે.

૧. કુગાવો

૨. મંદી

૩. ભાવસપાટી સ્થિર

૭. લેબેન્સ્ટાઈને ..... પ્રેરણાઓ બતાવી છે.
 ૧. એક ૨. બે ૩. ત્રણ
૮. લેબેન્સ્ટાઈનના મતે ..... નું પ્રમાણ વર્તમાન રાષ્ટ્રીય આવકની વૃદ્ધિ દ્વારા નિશ્ચિત થઈ શકે નહિ.
 ૧. માંગ ૨. વસ્તી ૩. માથાદીઠ આવક
૯. પ્રો. મુહમ્મદ યુનુસ ..... ના વતની હતી.
 ૧. ભારત ૨. પાકિસ્તાન ૩. બાંગ્લાદેશ
૧૦. જ્યારે અર્થતંત્રમાં પૂર્ણ રોજગારી અસ્તિત્વમાં હોય અને લોકોની આવક તથા રાષ્ટ્રીય આવક ઊંચી સપાટીએ હોય એ સમયને ..... કહે છે.
 ૧. આદર્શ યુગ ૨. સુવર્ણ યુગ ૩. કાલ્પનીક યુગ

પ્ર.૨ ભારત જેવા વિકાસમાન અર્થતંત્ર માટે સંતુલિત વિકાસ માટેની દલીલનું ટીકાત્મક (૧૫)
 પરીક્ષણ કરો.

અથવા

પ્ર.૨ મુહમ્મદ યુનુસના આર્થિક વિકાસના મોડેલ ઉપર ટીકાત્મક નોંધ લખો.

પ્ર.૩ હેરોડ-ડોમરના આર્થિક વિકાસના મોડેલ ઉપર ટીકાત્મક નોંધ લખો. (૧૫)

અથવા

પ્ર.૩ આર્થિક વિકાસના સુવર્ણ યુગનો સિદ્ધાંત ટીકાઓ સહિત સમજાવો.

પ્ર.૪ રોસ્ટેવ(Rostev)એ આર્થિક વૃદ્ધિના કયા-કયા તબક્કાઓ રજૂ કર્યા છે ? (૧૫)
 રોસ્ટેવ(Rostev)ના ક્રમ સાથે તમે સંમત છો ? જવાબ માટે કારણો આપો.

અથવા

પ્ર.૪ લેબેન્સ્ટાઈનનો વર્તુળ આકારનો સિદ્ધાંત વિગતે ચર્ચો.

પ્ર.૫ ભારતના સંદર્ભમાં મિશ્ર અર્થતંત્રના આર્થિક વિકાસના પ્રશ્નોની ચર્ચા કરો. (૧૫)

અથવા

પ્ર.૫ પ્રાદેશિક - અસમતુલા અને આંતરરાષ્ટ્રીય અસમતુલાની ટીકાત્મક નોંધ લખો.

@ @ @ @ @ @ @